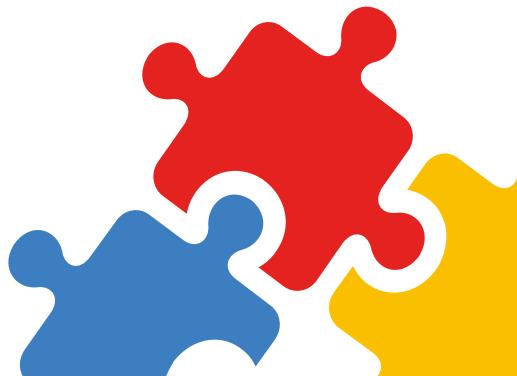

SAVEZ UDRUGA ZA AUTIZAM HRVATSKE

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2022

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2022

SAVEZ UDRUGA ZA AUTIZAM HRVATSKE

CROATIAN UNION OF ASSOCIATIONS FOR AUTISM

Ljudevita Posavskog 37, 10000 ZAGREB

tel: 385 1 8896 527

GSM: 385 91 344 2220, 385 91 604 6051

web: www.autizam-suzah.hr

e-mail: suzah@autizam-suzah.hr

IBAN: HR9023400091100010910 OIB: 64932576174 MB: 3247708

O NAMA

Savez udruga za autizam Hrvatske (skraćeno SUZAH) je nevladina, neprofitna i nestranačka organizacija koja djeluje s ciljem promicanja statusa i kvalitete življenja te pružanja pomoći osobama s autističnim poremećajem i pružanja podrške osobama koje su s njima povezane: srodstvom, življnjem ili profesionalnom aktivnosti. SUZAH djeluje kao savez udruga koje djeluju u području autizma te su s teritorija cijele Hrvatske.

ČLANSTVO

SUZAH je demokratski ustrojena, reprezentativna i inkluzivna te kao takva prepoznata u RH i međunarodno. SUZAH je član:

MISIJA

Misija SUZAH-a je informiranje, savjetovanje, edukacija, pružanje podrške obiteljima osoba s autizmom te zastupanje potreba djece, mladih i odraslih osoba s autizmom, kako na razini države tako zajedno s udrugama članicama i na razinama lokalnih zajednica.

Udruge članice SUZAH-a

1

Udruga za autizam - Zagreb

Ulica Ljudevita Posavskog 37, 10000 Zagreb
e-mail: uaz.zagreb@gmail.com

3

Udruga "Sunce" Nova Gradiška

Vladimira Nazora 8, 35400 Nova Gradiška
e-mail: odelng.autizam@gmail.com

5

Udruga za autizam Zadar

Domovinskog rata 7, 230000 Zadar
e-mail: udruga.za.autizam.zd@gmail.com

7

Udruga za autizam "Pogled" Nedelišće

Uska ulica 1, 40305 Nedelišće
e-mail: udrugapogled@gmail.com

9

Udruga obitelji djece s autizmom "Dar"

Vukovarska 216, 31000 Osijek
e-mail: udruga.dar.osijek@gmail.com

11

Udruga za djecu s autizmom i drugim teškoćama u razvoju "Rubikon"

Augusta Šenoe 27, 10290 Zaprešić
e-mail: udrugarubikon@gmail.com

2

Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka

Senjskih uskoka 1, 51000 Rijeka
e-mail: udruga.autizam.rijeka@gmail.com

4

Udruga za autizam Istra

Gajeva 3, 52100 Pula
e-mail: autizamistra@yahoo.com

6

Udruga roditelja djece s posebnim potrebama "Naša dica"

Put sv.Lucije 9, 21217 Kaštela Štafilić
e-mail: udruga@nasadica.hr

8

Udruga za autizam Bjelovar

Ulica Janka Draškovića 1, 43000 Bjelovar
e-mail: uzabj99@gmail.com

10

Udruga za djecu s teškoćama u razvoju "Zvončići"

Trg sv. Franje Ksaverskog 2, 47000 Karlovac
e-mail: zvoncici.karlovac@gmail.com

12

Udruga Zajedno do zdravlja Dubrovnik

Dr.Roka Mišetića bb, 20000 Dubrovnik
e-mail: info@zajedno-do-zdravlja.hr

Zaposlenici i suradnici

Lidija Penko, predsjednica Saveza udruga za autizam Hrvatske i Udruge za skrb autističnih osoba Rijeka, majka je kćeri s autizmom i cjeloživotna aktivistica za osobe s autizmom u Hrvatskoj. Lidija Penko je član raznih vladinih i nevladinih radnih tijela vezanih uz prava osoba s autizmom. Članica je Vijeća Autism Europe a aktivna je na domaćoj, regionalnoj i europskoj razini.

Kroz 2022. godinu Savez udruga za autizam je zadržao tri zaposlenika. Višeg savjetnika – koordinatora programa, Višu finansijsku savjetnicu te zaposlio novog voditelja projekta „Mama i tata – znaju i stignu“.

1

Nikola Tadić

2

Tena Veverka

3

Tomislav Cvrtnjak

Nikola Tadić, mag. politologije, viši savjetnik – koordinator programa SUZAH-a. Kroz cijelu godinu aktivno radio na razvoju Saveza u područjima razvijanja novih projektnih ideja, povezivanju udruga članica te transferu znanja, komunikaciji s drugim akterima u cijelom području civilnog društva, komunikaciji s medijima i zainteresiranim javnošću, suradnji s domaćim i stranim stručnjacima u području autizma, vođenju web stranice i društvenih medija SUZAH-a, analizi i praćenju javnih politika, posjetu udrugama članicama, pisanju narativnih izvještaja i svom drugom dnevnom aktivnošću SUZAH-a.

Tena Veverka, mr.sc. ekonomije i poslovne administracije, viši finansijski savjetnik SUZAH-a. Kroz cijelu godinu aktivno radila na razvoju novih projektnih ideja, vođenju poslovne i finansijske administracije Saveza, komunikaciji s računovodstvom, održavanju i vođenju web stranice SUZAH-a, inventure, pisanju finansijskih izvještaja, vođenju baze volontera i suradnika SUZAH-a, finansijskom praćenju provedbe projekata, organizaciji Skupština SUZAH-a i organizaciji Svjetskog dana svjesnosti o autizmu, prikupljanju sve potrebne dokumentacije i svom drugom dnevnom aktivnošću u djelovanju SUZAH-a.

Na trogodišnjem programu je zaposlen je na puno radno vrijeme ugovorom o radu i edukacijski rehabilitator **Tomislav Cvrtnjak, mag.rehab.educ., voditelj programa „Mama i tata – znaju i stignu“.** Kolega Cvrtnjak odgovoran je za aktivnosti vođenja strukturiranih grupnih radionica za roditelje i djecu iz spektra autizma, čuvanje i rad s djecom s PSA, mentorstvo i superviziju, planiranje i praćenje provedbe programa, asistiranje u izradi izvještaja te održavanja sastanaka s izvoditeljima.

Kroz 2022. godinu SUZAH je surađivao s:

1

Asja Dubravčić, mag.logoped i mag.rehab.educ., praktičar terapije igrom i art terapije koja je u sklopu programa „Mama i tata – znaju i stignu“ održala seriju edukacija o autizmu za roditelje uključene u program, vodila edukacije za djelatnike Centara za socijalnu skrb Pula, Dugo Selo i Nova Gradiška te kreirala inicijalne i završne procjene za djecu uključenu u program „Mama i tata – znaju i stignu“. Kroz 2022. godinu Dubravčić je imala i savjetodavnu ulogu djelatnicima SUZAH-a s obzirom na svoje profesionalno iskustvo u području autizma.

2

Ivana Buljan Babić, mag.psych. koja je u sklopu programa „Mama i tata – znaju i stignu“ održala seriju neformalnih grupa podrške obiteljima djece s poremećajem iz spektra autizma.

3

Jasmina Stošić, doc. dr. sc. Docentica na Edukacijsko – rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Pročelnica Odsjeka za inkluzivnu edukaciju i rehabilitaciju.

4

Sanja Aguila Munoz , mag. rehab. educ. Kabinet za edukacijsko-reabilitacijsku podršku.

5

Billie Jean Boras, dipl. iur. koja je kroz program „Mama i tata – znaju i stignu“ pružala pravne savjetodavne usluge obiteljima djece s PSA.

Kroz 2022. godinu kao podrška radu SUZAH-a sudjelovao je jedan volonter koji je pružao podršku oko implementacije i korištenja Google alata te jedan volonter koji je pružao podršku oko administriranja internet stranice SUZAH-a.

AKTIVNOSTI SUZAH-a KROZ 2022. GODINU

Savez udruga za autizam Hrvatske je u 2022. godini nastavio Razvojnu suradnju s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva pod okriljem osmog Centra znanja za društveni razvoj u području unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom. Ovaj oblik suradnje uključivao je veće povezivanje s ostalim snažnim dionicima civilnog društva i programske usmjerenosti Savez udruga za autizam prema praćenju politika vezanih uz brigu i unaprijeđene života osoba s invaliditetom. Pod okriljem Centra znanja, SUZAH je nastavio djelovanje u području edukacija, povezivanja udruga članica, razmjene dobrih praksi među udrugama članicama te povezivanje s drugim europskim nacionalnim i krovnim organizacijama.

Savez udruga za autizam Hrvatske je u 2022. godini napravio značajan iskorak u svojem radu. Dobro je znano kako su 2020. i 2021. godina bile izuzetno izazovne za rad organizacija civilnog društva, pogotovo organizacija kao što su SUZAH koji veliki dio svojih aktivnosti temelji na komunikaciji, direktnom zagovaranju i kretanju u područjima autizma, osoba s invaliditetom te širem civilnom društvu. Uz to, posebno je izazovna bila činjenica da su glavni dionici promjene i poboljšanja za osobe s autizmom ministarstva koja pokrivaju resore obrazovanje, socijalne skrbi i zdravstva, baš Ministarstva koja su bila posebno pod pritiskom u periodu pandemije i potresa.

Ipak, 2022. godina je donijela promjenu bar u ponovnom otvaranju kanala komunikacije sa svim dionicima u našem području djelovanje, te je SUZAH to prigrlio.

U 2022. godini SUZAH se bavio temama:

1. Probir djece s autizmom u zdravstvenom sustavu
2. Dijagnostika autizma
3. Rana intervencije za djecu s autizmom
4. Vještačenje osoba s autizmom pri Jedinstvenom tijelu vještačenja
5. Asistenti u vrtićima i školama
6. Poteškoće s upisom djece s autizmom u vrtiće i škole te razlike u ovom procesu diljem Hrvatske
7. Kapacitiranje vrtičkih i školskih stručnih timova

8. Specifični problemi u komunikaciji između učenika s autizmom i nastavnog osoblja
9. Kapacitiranje timova u zdravstvenom sustavu
10. Transformacija i modernizacija specijaliziranih ustanova te podrška ustanovama koje rade s djecom i osobama s autizmom te njihovim obiteljima (Centri za autizam, Centri za rehabilitaciju, Specijalne medicinske ustanove)
11. Deinstitucionalizacija ustanova koje su već ušle u taj proces ili je zaključeno da je promjena prijeko potrebna
12. Decentralizacija usluga za djecu i osobe s autizmom te njihove obitelji diljem Hrvatske, primarno van urbanih sredina
13. Organizacija slobodnog vremena za djecu i osobe s autizmom
14. Medicinska skrb
15. Podrška za hitna medicinska stanja
16. Stomatološka skrb
17. Edukacija medicinskog osoblja KB Dubrava, KBC Rebro i Specijalne bolnice Daruvar
18. Edukacija osoblja Centara za socijalnu skrb Pula, Nova Gradiška i Dugo Selo
19. Analiza dostupnosti asistivnih tehnologija
20. Financiranje udruga koje rade u području skrbi za osobe s autizmom
21. Administrativno opterećenje udruga koje rade u području skrbi za osobe s autizmom
22. Budućnost razvoja lokalnih organizacija civilnog društva kroz izradu Nacionalnog plana
23. Podrška pojedinim udrugama članicama oko lokalnih inicijativa
24. Samozastupanje osobe s autizmom
25. Terminologija autizma i njezina transformacija
26. Prezentacija problema podrške djeci i osobama s autizmom i njihovim obiteljima široj javnosti putem medija
27. Skrb za osobe s autizmom starije od 21. godine života
28. Problem održivosti stambenih zajednica za osobe s autizmom

29. Podrška osnivanju i širenje mreže usluge organiziranog stanovanja i stambenih zajednica za osobe s autizmom
30. Razvijanje mreže poludnevnih i dnevnih boravaka za osobe s autizmom diljem RH
31. Zapošljavanje osoba s autizmom
32. Sportske i rekreativne aktivnosti za djecu i osobe s autizmom
33. Psihološka podrška za obitelji djece i osoba s autizmom
34. Izazovi u ostvarivanju zakonom zajamčenih prava za osobe s autizmom i njihove obitelji
35. „Odmor od brige“ kao prijeko potrebna usluga u kontekstu autizma
36. Farmakologija i autizam
37. Specifični socio-ekonomski pritisak na obitelji djece i osoba s autizmom u Republici Hrvatskoj
38. Sustav skrbi za djecu i osobe s autizmom u Gradu Zagrebu
39. Temeljna ljudska prava osoba s autizmom u kontekstu:
 - Primjene i provedbe Zakona o socijalnoj skrbi
 - UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom
 - Univerzalnog indeksa ljudskih prava Ujedinjenih naroda

S ovim velikim brojem tema SUZAH se u proteklom razdoblju bavio u različitom opsegu. Neke su teme otvorena na sastancima s predstavnicima resornih ministarstava u okviru direktnih sastanaka ili na Povjerenstvima i radnim skupinama. Za neke teme SUZAH se angažirao slanjem dopisa, požurnica, upita resornim uredima te kroz zajednički rad s uredom Pravobraniteljice za OSI. Druge teme su raspravljene i otvorene u okviru djelovanja Saveza u sklopu Zajednice Saveza osoba s invaliditetom (SOIH) i u sklopu suradnje SUZAH-a sa širim civilnom društvom (KLJP, CMS, MMH, Zelena Akcija, RODA, Gong, Klubture, CESI). U konačnici, jedan veliki dio tema je obrađen direktnim aktivnostima SUZAH-a kao što su rad na projektima, organiziranje edukacija u zdravstvenim ustanovama, centrima za socijalnu skrb, putem programa „Mama i tata – znaju i stignu“, organizacijom panela, okruglih stolova i konferencije.

Kao što se može iščitati iz prethodnog, te će biti naznačeno i u nastavku izvještaja, veliki iskorak je napravljen u povezivanju SUZAH-a s akterima u području, kako domaćima tako i na međunarodnoj razini. U 2022. godini SUZAH je surađivao s nekoliko organizacija iz Italije, sestrinskom organizacijom iz Srbije (Savez udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom), organizacijama iz Francuske, Austrije, Slovenije, Portugala i Španjolske. Aktivna suradnja je nastavljena i s europskom krovnom organizacijom u području autizma Autism

Europe, gdje je predsjednica SUZAH-a Lidija Penko nastavila svoj mandat kao član Upravnog Vijeća ove organizacija.

Na području Hrvatske SUZAH je nastavio suradnju s udrugama članicama te je poseban iskorak napravljen u Puli, gdje je nakon višegodišnje zagovaranja roditelja okupljenih oko Udruge za autizam Istra uspostavljen dnevni boravak za osobe s autizmom starije od 21. godine.

U suradnju s Udrugom za autizam Zagreb, još iz 2021. godine postignut je napredak oko teme protokola prijema osoba s autizmom u zdravstvene ustanove. Krajem 2022. godine ministar Beroš je službenih dopisom, kojem je bio priložen i plakat koji su zajedno radili UAZ i SUZAH uz podršku međunarodnih suradnika, obavijestio sve zdravstvene ustanove o važnosti korištenja protokola te primjerene i prilagođene komunikacije s osobama s autizmom.

Kroz 2022. godinu SUZAH je također intenzivno komunicirao s Udrugom „Pogled“ iz Nedelišća po pitanju razvoja Erasmus projekta SACREE koji se bavi utjecajem sporta na psihofizičko stanje osoba s autizmom. Ova suradnja će se i intenzivirati u narednom razdoblju s progresijom projekta.

U kontekstu rada unutar područja šireg sektora osoba s invaliditetom SUZAH je nastavio svoju suradnju unutar SOIH-a (Zajednice Saveza osoba s invaliditetom). Ova mreža se primarno u 2022. godini angažirala oko tema nacrta Zakona o Inkuzivnom dodatku te je SUZAH sudjelovalo u sastancima vezanim uz Izradu prijedloga zakona o Osobnoj asistenciji. Predsjednica Penko, uz podršku cijelog SUZAH tima aktivno je sudjelovala u radu Povjerenstva za ranu intervenciju u djetinjstvu te je unatoč činjenici da ima funkciju člana uspješno inicirala češće okupljanje povjerenstva. Uz to, Predsjednica Penko je nastavila svoje aktivnosti unutar Povjerenstva Vlade RH za OSI koji SUZAH služi kao platformu za direktnu komunikaciju s resornim ministrima. Predsjednica Penko je tijekom 2022 godine aktivno sudjelovala na više sastanaka Povjerenstva za donošenje Zakona o asistentima i Zakona o inkluzivnom dodatku kao član obje radne skupine, zagovarajući implementaciju potreba osoba s autizmom u ovim prijedlozima zakona. Koordinator programa Nikola Tadić postao je član zagrebačkog Savjeta za OSI koji ima glavni zadat� praćenje gradske strategije za OSI. U sklopu ovog imenovanja SUZAH je predložio Udrugi za autizam Zagreb usku suradnju oko gradskih pitanja vezanih uz autizam.

Jačanje suradnje postignuto je i s akademskog zajednicom. Savez udruga je tako ojačao svoje kontakte s Edukacijsko – rehabilitacijskim fakultetom u Zagrebu, kroz rad na projektu Platforma 50+ ali i jačanjem osobnih kontakata s pojedinim istaknutim stručnjacima iz ove institucije, što se manifestiralo kroz pojedinačne sastanke i niz telefonskih razgovora. Sličan iskorak napravljen je i s Fakultetom političkih znanosti, s obzirom da se nekoliko stručnjaka s ovog fakulteta angažiralo oko tematike razvoja politika vezanih uz područje autizma.

Kao što je prethodno već spomenuto, SUZAH je kroz 2022. godinu bio partner na projektu koji je vodio Centar za mirovne studije, financiranom od strane Zaklade Civitates iz Bruxellesa, na temu sužavanja prostora za djelovanje organizacija civilnog društva. Ostali partneri na projektu su bili Kuća ljudskih prava, Zelena Akcija, Mreža mladih Hrvatske, Klubtura i Gong. SUZAH se angažirao u ovom širokom području zbog razumijevanja da je trenutni sustav raspodijele finansijskih sredstava, participacije civilnog društva, jačanja lokalnih udruga, općenito odnos tijela državne i lokalne uprave izuzetno manjkav te čak vidimo i trend pogoršavanja. Smatramo da je jedan od glavnih ciljeva našeg Saveza otvaranje prostora za djelovanje lokalnih organizacija te vidimo viziju lokalnih udruga koje su centri znanja i podrške za svoju lokalnu zajednicu. Razvojni put prema takvima organizacijama diljem Hrvatske je trenutno izuzetno otežan trenutnim sustavom podrške. U širem kontekstu civilnog društva Nikola Tadić je kroz 2022. godinu nastavio svoj rad kao predstavnik sektora OSI u Savjetu Vlade RH za razvoj civilnog društva te je sudjelovao na dvodnevnoj radionici Ureda za udruge RH na temu izrade Nacionalnog plana za razvoj civilnog društva.

U konačnici, SUZAH je kroz 2022. godinu ponovo bilježio veliki rast telefonskih i email upita od strane građana vezane uz najrazličitije teme u području autizma. U izvještajnom razdoblju SUZAH je zabilježio više od 60 upita od strane roditelja, članova obitelji, osoba s autizmom, voditelja udruga koje nisu udruge članice. Uz pozive najrazličitije prilike kroz 2022. godinu pravna podrška u sklopu programa „Mama i tata – znaju i stignu“ iskorištena je za više od 30 pravnih upita.

Smatramo ovo jako velikim brojem s obzirom na činjenicu da SUZAH ne „reklamira“ svoju dostupnost za direktnu podršku građanima i ukazuje na to da postoji velika potreba za još sustavnijom komunikacijom s javnošću, prema čemu će SUZAH i raditi u 2023. godini.

Aktivnosti SUZAH-a raspoređene kronološki u tri cjeline:

(1/3) siječanj 2022 – travanj 2022

- Savez udruga za autizam je u izvještajnom razdoblju proveo **tri edukacije za roditelje** djece s autizmom. Edukacije je držala Asja Dubravčić, višegodišnja suradnica Saveza i stručnjakinja u području autizma. Prva i druga edukacija, održane 12.01 i 10.02. nosile su naziv: "Vizualna podrška - Izrada socijalnih priča". Treća edukacija nosila je naziv "Igra i Floortime pristup" te je održana 10.03. Edukacije su trajale sat i pol s dodatnim vremenom predviđenim za pitanja roditelja. Na edukacijama je sudjelovalo 15 participanata, roditelja djece s autizmom.
- **Savez udruga za autizam Hrvatske je 26.02. održao izbornu Skupštinu.** Okupilo je deset predstavnika udruga članica u hibridnom formatu, i sa sudjelovanjem u dvorani i putem zoom platforme. Predsjednica Lidija Penko je ponovo dobila punu podršku predstavnika udruga članica da bude

predsjednica Saveza u narednom razdoblju. Iako na skupštini nije bilo edukativnih aktivnosti velik dio rada Skupštine je prijenos specifičnih znanja. Predstavnici udruga članica su imali priliku kroz nekoliko

sati pričati o svojim uspjesima, projektima, novim idejama te izazovima s kojima se suočavaju. Iskustvo Saveza ukazuje na to da je Skupština obično jedan od glavnih alata za prijenos znanja, ostvarivanje suradnje te razvoj novih aktivnosti unutar mreže koju koordinira Savez.

- U izvještajnom razdoblju **SUZAH je počeo sudjelovati u projektu** financiranom od strane Civitates zaklade na temu smanjenja prostora za djelovanje civilnog društva. Voditelj projekta je Centar za mirovne studije te je programski koordinator Nikola Tadić sudjelovao u strateškom planiranju za ovaj projekt 10 i 11.03. Projekt je koordinacija nekoliko organizacija koje djeluju u sklopu Centara znanja kao što su MMH, KLJP, Gong i Zelena akcija. Projekt koji traje kroz cijelu 2022. godinu uključuje i aktivnosti analize te jačanja poveznica između različitih sektora unutar civilnog društva.
- U organizaciji Udruge za autizam Zagreb i Saveza udruga za autizam Hrvatske, i ove godine je, s

kašnjenjem od tjedan dana zbog loših vremenskih uvjeta, obilježen 2. travnja – Svjetski dan svjesnosti o autizmu. Na ovogodišnjem obilježavanju su organizatori pripremili program aktivnosti pod motom „NAŠ AUTIZAM JE STANJE – SUSTAV JE BOLESTAN“.

- Savez udruga za autizam Hrvatske prepoznao je Centre za socijalnu skrb kao izuzetno važne institucije u lancu podrške djeci s autizmom, osobama s autizmom te njihovim obiteljima. Shodno tome ostvarena je i ove godine suradnja s tri Centra, Centrom za socijalnu skrb Dugo Selo, Centrom za socijalnu skrb Pula i Centrom za socijalnu skrb Nova Gradiška. Kroz ožujak komunicirano je s voditeljima ovih centara te pojedinim djelatnicima oko toga kako napraviti edukacije koje će biti relevantne zaposlenicima. Dogovorena je opća tema "Obitelj djeteta s autizmom" sa specifičnim naglascima za pojedine Centre za socijalnu skrb s kojima surađujemo. Suradnica Saveza Asja Dubravčić je pripremila individualne edukacije koje su održane na ovu temu 06.04 za djelatnike Centra Dugo Selo, te 29.04. **dvije različite edukacije za djelatnike Centara Nova Gradiška i Pula.** Edukacije su trajale sat i pol te je sudjelovalo ukupno 17 djelatnika Centara za socijalnu skrb iz ove tri lokalne sredine.

(2/3) svibanj 2022 – kolovoz 2022

- U svibnju SUZAH je **prijavio projekt** na poziv za prijavu malih projekata u okviru Fonda za aktivno građanstvo u Hrvatskoj. Naziv projekta je „Glas autizma – participacijom do promjena“
 - U srpnju SUZAH je kontaktirala organizacija CESI: Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje s idejom suradnje na prijavi projekta. Kroz srpanj SUZAH se uključio u kreiranje projekta na čelu sa L&R Social Research organizacijom iz Austrije. U konačnici je **prijavljen projekt** naziva: Inclusive Digital Transition: Web Accessibility and Web Usability for Women with Cognitive Disabilities.
- Savez udruga za autizam Hrvatske ususret obilježavanja Svjetskog dana svjesnosti o autizmu 2022. godine **u javnost je pustio osnovni i jednostavni upitnik** o problemima s kojima se suočavaju osobe s autizmom, obitelji osoba s autizmom te stručnjaci koji djeluju u području skrbi za osobe s autizmom. Upitnik je distribuiran online u koordinaciji s 12 udruga članica Saveza. U nekim slučajevima predsjednici udruga članica su aktivno uputili članove prema upitniku koji je bio dostupan na internet i Facebook stranici Saveza udruga za autizam Hrvatske, dok je velik dio upitnika ispunjen organski, od strane pratitelja SUZAH-a na društvenim mrežama. U ovom izvještajnom razdoblju napravljena je osnovna analiza upitnika, koja je bila izazovna s obzirom na izabranu metodologiju upitnika, no već je u prvoj analizi polučila neke zanimljive uvide u problematiku autizma.
- U svrhu kvalitetne participacije na ovim radnim tijelima te kvalitetnog zagovaranja pozicije osoba s autizmom i njihovih obitelji rađeno je **interni ispitivanje potreba** u korelaciji s prijedlozima predstavnika Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike oko novih zakona.
 - Dana 04.05. predstavnici Saveza udruga za autizam Hrvatske te predstavnici Udruge za autizam

Zagreb posjetili su ured Predsjednika Republike Hrvatske te održali sastanak u trajanju od sat vremena. Predsjednik Zoran Milanović bio je u pratnji dvoje svojih savjetnika te su okupljeni razgovarali o nekim osnovnim

specifičnostima autizma, razvoju podrške osobama s autizmom u RH te projektnom financiranju usluga i izazovima koji proizlaze iz takvog modela.

- Dana 19.05 održana je **edukacija za djelatnike Centra za socijalnu skrb Pula** na temu „Obitelj djeteta s poremećajem iz spektra autizma“. Na edukaciji je sudjelovalo 10 stručnjaka i zaposlenika Centra.
- Tim Savez udruga za autizam Hrvatske je u periodu od 16. do 18. svibnja 2022. godine **posjetio Savez udruženja Srbije za pomoć osobama s autizmom sa sjedištem u Beogradu**. U suradnji s našim partnerima iz Srbije napravljen je plan posjeta s ciljem da se napravi što kvalitetniji transfer znanja između naših organizacija.

Prvi dan posjeta napravljen je prvi susret između voditeljice projekata Sunčice Petrović i tročlanog tima Saveza udruga za autizam Hrvatske. Na radnom ručku okupljeni su se osvrnuli na program „Mama i tata – znaju i stignu“ te razvoj ovog programa od inicijalne ideje i razvoja prije 6 godina i danas. Program „Mama i tata – znaju i stignu“ koristio je neka od iskustava naših kolega iz Srbije, koji su se također suočili s problemima preopterećenosti obiteljskih zajednica te nedovoljne podrške roditeljima djece s autizmom.

Drugi dan posjeta Beogradu tim SUZAH-a je posjetio Osnovnu školu Antun Skala, specijalizirano za obrazovanje djece s posebnim potrebama i poteškoćama u razvoju, primarno djecu s autizmom. Tim je imao priliku razgovarati s ravnateljicom škole o pojedinostima rada ove ustanove, ustroju, načinu prilagodbe programa. Uz

pratnju i vodstvo logopedice škole gosti iz SUZAH-a imali su priliku obići školu, pogledati način izvođenja nastave te razgledati specijalizirane kabinete.

U popodnevnim satima drugog dana posjeta SUZAH je posjetio humanitarnu organizaciju „Dečje srce“ koja provodi nekoliko aktivnosti u Beogradu. Tim SUZAH-a se upoznao s djelatnicima organizacije te pojedinostima provedbe aktivnosti kao što su vođenje kafića i restorana u kojemu rade osobe s invaliditetom, radionica suvenira i dućan sa suvenirima. Direktor organizacije Goran Rojević proveo je tim SUZAH-a kroz cijeli objekt te održao prezentaciju o svim aktivnostima u Beogradu, ali i diljem Srbije.

Treći, zadnji dan posjeta Beogradu, održan je završni dvosatni sastanak između tima Saveza udružena Srbije za pomoć osobama s autizmom i tima Saveza udruga za autizam Hrvatske. Dogovoren je nekoliko konkretnih oblika suradnje. Srbija je nekoliko godina ispred Hrvatske u pogledu dijagnostike, rane intervencije te edukacije stručnjaka te je shodno tome dogovoren detaljniji transfer znanja kako bi se moglo stvoriti komparativne dokumente s ciljem implementacije neke od dobrih praksi u naš domaći sustav.

- Dana 25.05. predsjednica Saveza Lidija Penko **sudjelovala je u užem sastavu Rane skupine za izradu zakona o Inkluzivnom dodatku**, te Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji, te opet 09.06 na sastanku šireg sastava ove dvije radne skupine.
- **Dana 21.06. održan je online sastanak/edukacija predstavnika udruga članica na temu inkluzivnog dodatka.** Ova tema, koja se aktualizirala u 2022. godini izuzetno je zanimljiva za predstavnike udruga članica te širu populaciju osoba s autizmom u RH te je ideja SUZAH-a bila da se baza bolje informira o tome koje su koristi te potencijalni nedostaci tog modela.
- **Dana 28.6.2022. u 13 h predsjednica je sudjelovala na sjednici Povjerenstva Vlade RH za osobe s invaliditetom** koja je održana u Sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu i na kojoj je bio prisutan novi ministar rada i socijalne skrbi Marin Piletić. Sjednicu je vodila državna tajnica gđa Pletikosa. Nakon usvajanja dnevnog reda i zapisnika predstavio nam se novi ministar Marin Piletić navodeći u svom izlaganju što se do sada napravilo za OSI i da će on nastaviti uspješnu suradnju s civilnim sektorom kao i sve što je do sada dogovoreno i na čemu se radi će se nastaviti. Nakon toga je državni tajnik Vidiš govorio o zapošljavanju osoba s invaliditetom i pokazateljima. Dr. Benjak je govorio o novom Zakonu o registru OSI koji je važan i olakšava povezanost sustava i evidencije OSI u cilju lakšeg i bržeg dobivanja podataka, a time i realizacije prava. Gđa Bogdanović je predstavila zadnji prijedlog nacrta zakona o asistentima i više nije bilo vremena za predstaviti inkluzivni dodatak, te je taj dio odgođen za iduću sjednicu Povjerenstva Vlade za OSI.
- **Dana 12. i 13.07. predstavnik SUZAH-a Nikola Tadić sudjelovao je na treningu u sklopu projekta financiranog od zaklade Civitates**, koji vodi CMS. Trening je vodila Tina Divjak, iz organizacije CNVOS iz Slovenije. Na treningu na kojem su sudjelovali predstavnici mnogih Centara znanja kao što su MMH, Zelena Akcija, Gong, KLJP i Klubture teme su bile: Umrežavanje za održivost, Iskustva koalicija protiv sužavanja prostora za djelovanje civilnog društva iz drugih EU zemalja i Prostor za djelovanje civilnog društva u Hrvatskoj - modeli umrežavanja.
- Tomislav Cvrtnjak je 13. srpnja također **sudjelovao na online konferenciji Autism Europe na temu Autism-Friendly Spaces** na kojoj su predstavnici niza organizacija iz Europe predstavili svoje inovativne aktivnosti u području prilagodbe prostora za osobe s autizmom.

- **Erasmus+ Domžale.** Tomislav Cvrtnjak iz Saveza udruga za autizam Hrvatske [SUZAH] sudjelovao je na ERASMUS+ treningu „Training course supporting youngsters with autism: relationships and social interactions“ koji se održao u mjestu Domžale (Slovenija) u periodu od 22. do 28. kolovoza 2022. godine. Organizatori treninga bili su Centar za mlade Domžale (Youth center Domžale) i Zavod ASPI (Association ASPI). Na treningu su sudjelovali stručnjaci iz Finske, Grčke, Hrvatske, Italije, Poljske, Slovenije i Španjolske. Primarni cilj treninga bio je razvoj vještina, znanja i kompetencija na temu društvenih odnosa, emocija i partnerstva, prikladnih za korištenje s različitim skupinama mladih, uključujući i mlade s autizmom, budući da se upravo ova skupina mladih suočava s najvećim izazovima u navedenim područjima. Za svako od prethodno navedenih područja održana je po jedna edukacija u trajanju od 2 sata, vođena od strane psihoterapeuta i obiteljskog terapeuta Roberta Mlakara, stručnog suradnika Zavoda ASPI.

Osim samih edukacija o primjerenum metodama prenošenja znanja mladima s autizmom, sudionici su kroz direktni rad s korisnicima Zavoda ASPI, mladim autističnim osobama u dobi od 20 do 30 godina, imali priliku razviti i unaprijediti vještine osmišljavanja smislenih programa koji motiviraju i angažiraju mlade ljude, kao i vještine prilagođavanja takvih programa potrebama mladih osoba s autizmom. Korištenjem najsuvremenijih metoda neformalnog učenja sudionici su tijekom programa osmislili, a kasnije i implementirali tri radionice u trajanju od 2 sata o već spomenutim područjima, temama relevantnim za ovaj trening. Svaka provedena aktivnost je po završetku radionica evaluirana zajedno s korisnicima Zavoda ASPI kako bi se napravile potrebne promjene, odnosno kako bi se provedene aktivnosti dodatno prilagodile potrebama i interesima mladih osoba s autizmom. Sve su provedene aktivnosti sabrane u jednu knjižicu zajedno s uputama za njihovu primjenu, kako bi se one mogle dalje dijeliti sa stručnjacima i drugima koji rade s mladima s autizmom.

(3/3) rujan 2022 – prosinac 2022

- U izvještajnom razdoblju SUZAH je sudjelovao kao partner na **prijavi projekta prema Zakladi Civitates** iz Bruxellesa. Voditelj koalicije koja je sudjelovala u prijavi dvogodišnjeg projekta je Kuća Ljudskih Prava Zagreb dok su partneri dodatnih 6 organizacija civilnog društva koja djeluju u različitim područjima.
- U izvještajnom razdoblju SUZAH je **producirao analizu anketnog upitnika** provedenog u periodu oko obilježavanja Svjetskog dana svjesnosti o autizmu.
- SUZAH je u studenom i prosincu izdvojio vrlo značajne resurse **u izradu prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji te Zakona o inkluzivnom dodatku**. U sklopu ove aktivnosti djelatnici i predsjednica SUZAH-

a su sudjelovali na nizu sastanaka, vršili neformalne konzultacije s predstavnicima udruga članica, analizira materijale dobivene od resornih ministarstava te konzultirali međunarodne partnere oko sličnih politika u zemljama EU i regiji.

- Djelatnik SUZAH-a **Nikola Tadić je kao član Savjeta Vlade RH za civilno društvo** aktivno sudjelovao u praćenju niza zakona i regulativa koje se posredno i neposredno tiču civilnog društva i populacije kojima je okrenuto civilno društvo. Uz ovu članstvo, **Nikola Tadić je postao i član Povjerenstva Grada Zagreba za osobe s invaliditetom** kojemu je jedno od fokusa praćenje Strategije Grada Zagreba za osobe s invaliditetom, u čijoj je izradi također u 2022. godini sudjelovao SUZAH.
- Krajem rujna **SUZAH je sudjelovao u analizi Autism Europe**, krovne europske organizacije u području autizma, na temu prisilne sterilizacije osoba s invaliditetom. U ovom kontekstu je također ostvarena i komunikacija oko teme s Uredom pravobraniteljice za OSI RH. SUZAH je sudjelovao na online konzultacijama na ovu temu, dok je ured POSI poslao i službeno očitovanje.
- Programski koordinator SUZAH-a 23.09. **sudjelovao na konferenciji ManCare - Zašto poticati očinski i roditeljski dopust u organizaciji Statusa M.**
- Dana 12.10.2022 predsjednica SUZAH-a je **prisustvovala ZOOM webinaru "Znanost u praksi"** vezano za predstojeći Kongres Prenatalna i postnatalna podrška obitelji koji se održava 18.12.2022.
- Dana **14.10.2022. u 11 sati predsjednica SUZAH-a je prisustvovala ZOOM webinaru ECD „Zdravstveni sustav u ranoj intervenciji „** na području Balkana i okruženja. Govorilo se o EU Strategiji za ranu intervenciju koja je iznimno važna i o okviru koji je postavljen prije godina i trebao biti razvijen uz pomoć UNICEF-a .
- Dana 14.10. programski koordinator SUZAH-a je **sudjelovao na sastanku u Puli** na temu uspostavljanja dnevnog boravka za starije osobe s autizmom. Sastanku su prisustvovali članovi

Udruge za autizam Pula, ravnateljica Centra za socijalnu skrb Pula i kolegica te Ravnateljica Centra za rehabilitaciju Pula s kolegicom. Nikola Tadić je s okupljenima podijelio druge modele sličnih aktivnosti koje se provode po Hrvatskoj, prezentirao neka iskustva vezana uz EU financiranje te dao osvrt na

prepreke koje su se u tom trenutku prezentirale na putu prema pokretanju takve aktivnosti.

- U periodu od 17 do 19.10. dvoje zaposlenika SUZAH-a je sudjelovalo na kick off sastanku projekta **SACREE u Rimu**. SACREE ima za cilj bolju integraciju osoba s autizmom u sportske aktivnosti i društvo

općenito, osiguravanjem pristupačnosti tjelesnoj aktivnosti, prilagođenoj njihovim potrebama kroz održiva rješenja. Projekt će pridonijeti stvaranju uključivog sustava koji se može preslikati posvuda u Europi. Sudionici na projektu su iz Francuske, Italije, Portugala, Belgije te Hrvatske. Rad na projektu se nastavlja i u narednom razdoblju.

- Dana 19.10.2022. u 19 h predsjednica SUZAH-a je prisustvovala **ZOOM edukaciji u organizaciji Autism Research Institute /ARI/ Creating well structured classroom for students with autism.**
- Dana 22.10.2022. predsjednica Lidija Penko je sudjelovala na ICF edukaciji „**Spolnost osoba s PASom**“ koju je vodila stručnjakinja Mateja Vukšinec.
- Dana 27.10. održana je rasprava o nalazima i ključnim preporukama neovisne vanjske evaluacije ulaganja RH u područje "Dobrog upravljanja" kroz Europski socijalni fond u razdoblju od 2014. do 2020. godine. Raspravu je organizirala koalicija udruga, a moderirao je programski koordinator SUZAH-a, Nikola Tadić.
- Dana 02.11.2022 predsjednica SUZAH-a je sudjelovala na **ZOOM skupštini Saveza za rijetke bolesti** na kojoj je predstavljen godišnji izvještaj o radu za 2022 godinu i projekti realizirani i u tijeku, kao i baza podataka rijetkih bolesti, te operativni i finansijski plan za 2023.
- Dana 8.11. tim SUZAH uz podršku Sanje Aguila Munoz (koja je mijenjala Jasminu Stošić), stručnjakinje s Edukacijskog - rehabilitacijskog fakulteta, **napravili su edukaciju za djelatnike KBC Rebro**. Edukacija je imala odličan odaziv te su okupljeni primarno mogli čuti o komunikaciji s osobama s autizmom te kako napraviti prilagodbe zahvata i prostora s ciljem što kvalitetnije medicinske usluge za osobe s autizmom.
- Dana 08.11.2022. u 10 h predsjednica SUZAH-a je prisustvovala **ZOOM konferenciji Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom i Ministarstva turizma pod nazivom „Turizam za sve“**.
- Tomislav Cvrtnjak, voditelj programa "Mama i tata - znaju i stignu" dana 15.11. **održao je predavanje za studente Edukacijsko - rehabilitacijskog fakulteta** na kolegiju profesorice Kiš - Glavaš na temu „Zapošljavanje osoba s autizmom“.

- Dana 9. studenog SUZAH je organizirao edukativni panel pod nazivom "Put do ostvarivanja prava". Cilj panela je bio da se kroz prezentacije i pitanja tri stručnjaka u području ostvarivanja prava napravi pregled koraka prema ostvarivanju prava iz sustava socijalne skrbi. Sudionice panela su bile:
 1. Billie Jean Boras, dipl. iur.
 2. Tina Tortić, prof.rehabilitator, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
 3. Marina Panjičanin, dipl.soc.radnica
 4. Lidija Penko, predsjednica SUZAH-a (moderator panela).
- Dana 15.11.2022. predsjednica je sudjelovala na ZOOM predavanju Erica Garsia „ We are not broken“ gdje je predstavljeno iskustvo osoba s autizmom, njihovo viđenje života i svijeta u kojem žive, diskriminacije, podrške , dijagnoze i slično.
- Dana 15.11.2022. predsjednica SUZAH-a je sudjelovala na ZOOM konferenciji u organizaciji Autism Europe, EASPD, EUROCHILD , UNICEFa na temu „**Upotreba EU fondova u tranziciji od institucijske podrške do usluga podrške u zajednici**“.
- Dana 17.11.2022.u predsjednica Lidija Penko je sudjelovala na ZOOM predavanju **Autisme Europe** „**Poslijepodne dobre prakse**“ na temu **obrazovanja i izazovnih ponašanja**.
- Tomislav Cvrtnjak 29.11. u sklopu aktivnosti Škole za javno zdravstvo održao **edukaciju zdravstvenih djelatnika specijalne bolnice u Daruvaru**.
- Dana 01.12. predsjednica SUZAH-a Lidija Penko sudjelovala je na svečanoj sjednici **povjerenstva Vlade RH za osobe s invaliditetom**. Na sjednici je prisustvovao Premijer RH, Potpredsjednici Vlade, resorni ministri te Saborska zastupnica gđa. Lukačić i Pravobraniteljica za OSI Anka Slonjšak.

- Djelatnik SUZAH-a Nikola Tadić je kao **član Savjeta Vlade RH za civilno društvo** aktivno sudjelovao u praćenju niza zakona i regulativa koje se posredno i neposredno tiču civilnog društva i populacije kojima je okrenuto civilno društvo. U tom kontekstu posebno je ističe sudjelovanje Nikole Tadića u događaju koji je početkom listopada organizirao Ured za udruge Vlade RH na temu izrade Nacionalnog plana za stvaranje poticajnog okružja za razvoj civilnog društva.

- Dana 6. prosinca SUZAH je **organizirao konferenciju pod naslovom "Ključne točke promjene"**. Konferencija je bila fokusirana prema skrbi za starije autistične osobe, primarno prema temama skrbi za starije od 21. godine te transformacija Centra za autizam u Zagrebu prema kvalitetnijem pružanju usluga za starije od 21. godine. Govornici su bili predstavnici Ministarstva rada, mirovinskog sustava,

obitelji i socijalne politike, Grada Zagreba te je sudjelovala ravnateljica Centra za autizam Zagreb. Predstavnik Ministarstva znanosti i obrazovanja nije sudjelovao na panelu unatoč potvrdi te opetovanim pozivima. Konferencija je bila izuzetno uspješna te je sudjelovalo niz stručnjaka, ravnatelji Centara za

autizam Osijek i Split. SUZAH je zainteresiranim omogućio da prate konferenciju i online. U konačnici je jedina mrlja na konferenciju bacio predstavnik izuzetno bitnog resora obrazovanja koji je svojim nonšalanntnim izbjegavanjem sudjelovanja potvrdio još jednom stav tijela državne uprave prema ključnim problemima u skrbi za autističnu populaciju.

- Dana 12.12.2022. u predsjednica je prisustvovala ZOOM konferenciji Udruge ZAMISLI i EESC na temu „**Neovisan život i kako se nositi s predrasudama**“. Konferenciju u EU vodila je Svetlana Marion.
- Koalicija organizacija civilnog društva iz Hrvatske među kojima je i SUZAH dana 14. i 15. studenog održala je online konferenciju "**Borba protiv sužavanja prostora za djelovanje i stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva u EU**". U organizaciji su sudjelovale organizacije:

- Centar za mirovne studije
- Gong
- Kuća ljudskih prava Zagreb
- Institut za političku ekologiju
- Zelena akcija/Friends of the Earth Croatia
- Roda - Roditelji u akciji
- Savez udruga za autizam Hrvatske
- Klubtura
- Mreža mladih Hrvatske.

Na prvom panelu, konferencija se bavila oblicima sužavanje prostora za civilno društvo u više država članica EU, dok je drugi panel usredotočen na SLAPP-ove kao alat protiv organizacija civilnoga društva i aktivista. Na panelima drugog dana konferencije, bavili smo se institucionalnim i civilnodruštvenim odgovorima protiv sužavanja prostora za civilno društvo i inicijativama koje žele stvoriti poticajno okruženje za civilno društvo.

- Krajem 2022. godine SUZAH je sudjelovao u zajedničkoj aktivnosti 8. Centra znanja. **Produciran je anketni upitnik koji je distribuiran svim udrugama članicama svih Saveza unutar 8. Centra znanja** te je SUZAH koordinirao distribuciju svojim udrugama članicama. Dosta ekstenzivni upitnik bio je usmjeren prikupljanju niza podataka koji su važni za analizu otpornosti i održivosti cijelog dijela civilnog društva koji se bavi skrbi za osobe s invaliditetom.
- Nikola Tadić je u studenom **sudjelovao u intervjuima koje je provodila Kuća Ljudskih prava** u svrhu stvaranja Izvješće o braniteljima ljudskih prava.
- Kroz cijelo izvještajno razdoblje SUZAH je **sudjelovao na projektu "Prava u praksi - Participacijom i suradnjom do kvalitetne politike zaštite socio-ekonomskih prava"** koji vodi CMS. Unatoč činjenici da SUZAH nije sudjelovao u ovom projektu od samog početka vrlo brzo se pojavila potreba za participaciju pošto se oko projekta okupila koalicija stručnjaka i aktivista koji se bave uključivanjem ranjivih skupina i njihovom pozicijom u društvu kroz ekonomske teme. SUZAH je prepoznao da je autistična populacija i njihove obitelji zaista izuzetno pogodjena ekonomskim prilikama. Nakon nekoliko sastanaka koalicije na kojima je sudjelovao SUZAH zaključna aktivnost je bilo sudjelovanje na sastanak aktera 24. i 25.11. u Stubičkim Toplicama gdje su dogovoreni koraci za održivost projektnih ishoda po završetku projekta te definirane buduće teme kojima će se baviti okupljeni akteri.
- Naveden je samo dio aktivnosti koje je Predsjednica Penko putem ZOOM-a ili osobnim prisustvom, mailom, telefonom odradila na raznim sastancima i webinarima domaćim i međunarodnim s raznim dionicima od AE, WHO, ECDF, i domaćim resornim ministarstvima, ustanovama, roditeljima .

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ I URED

U kontekstu organizacijskog razvoja postignut je napredak primarno kroz zapošljavanje Tomislava Cvrtnjaka, mag.rehab.educ. Novi zaposlenik je od samog početka puno pridonio radu SUZAH-a svojom ekspertizom u području autizma, praćenjem najnovijih trendova i istraživanja u području, svojim kontaktima u pojedinim specijaliziranim institucijama te akademskoj zajednici. Unatoč činjenici da radi na jako zahtjevnom programu „Mama i tata – znaju i stignu“ uspio je doprinijeti slaganjem preko 100 strana teksta za update stranice SUZAH-a, analizom upitnika distribuiranog oko Svjetskog dana svjesnosti o autizmu, edukacijom studenata i medicinskog osoblja.

SUZAH je također za 2022. planirao puno više resursa uložiti u svoje Internet platforme. Postignut je cilj dobivanja povlaštene cijene Google servisa za organizacije civilnog društva, te je kolega Cvrtnjak producirao jako puno materijala na temu autizma. Nažalost, zbog ograničenih kapaciteta i činjenica da bilo kakve značajne promjene na Internet stranici zahtijevaju angažman jednog od volontera SUZAH-a velik dio ove aktivnosti prebačen je u 2023. godinu.

U kontekstu uredskog inventara kupljena je jedna uredska stolica čime je zamijenjena starija koja je bila van funkcije od 2019. godine.

PROJEKTI / PROGRAMI

1

„Razvojna suradnja kroz Centar znanja u području poboljšanja kvalitete življenja osoba s invaliditetom“

Donator i ukupna vrijednost projekta: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva/304.006,75 kn

Mjesto provedbe projekta i trajanje: Područje RH/ 01.01. 2022 – 31.12.2022

Nositelj projekta SUZAH odgovoran za provedbu planiranih aktivnosti u sklopu programa podrške

Centri znanja za društveni razvoj djeluju kao organizacije koje provode sljedeće aktivnosti:

- analiza provedbe javnih politika i zakona u programskim područjima djelovanja Centra znanja,
- stvaranje modela otpornosti i održivosti civilnog društva,
- prijenos specifičnih znanja u Republici Hrvatskoj i u zemljama jugoistočne Europe, zemljama u području Euro-Mediterana i drugim zemljama kroz međunarodnu suradnju,
- više-programsko povezivanje Centra znanja u stvaranju uključive i solidarne Hrvatske, digitalne Hrvatske i zelene i održive Hrvatske.

2

„Mama i tata – znaju i stignu“

Donator i ukupna vrijednost projekta: Ministarstvo socijalne politike i mladih/630.000,00 kn

Voditeljica projekta: Lea Zglavnik, bacc.therap.occup. (siječanj 2022. godine)

Voditelj projekta: Tomislav Cvrtnjak, mag.rehab.educ. (veljača – prosinac 2022. godine)

Mjesto provedbe projekta i trajanje: Zagreb/ 01.06.2020 – 31.05.2023.

Nositelj projekta SUZAH i partner CZSS Pula, CZSS Nova Gradiška i CZSS Dugo Selo

Ciljevi i glavni rezultati projekta:

Projekt podrške obiteljima djece s autizmom osmišljen je kao angažman stručnih osoba za čuvanje i rad s djetetom u odsutnosti roditelja kako bi došlo do razvoja skladne obiteljske zajednice. Putem projekta roditelji bi dobili prijeko potrebnu podršku kroz edukaciju o rehabilitacijskim metodama, mogućnost pravnog

savjetovanja te sudjelovanje na radionicama psihološke podrške. Voditeljica projekta, osoba s iskustvom rada s djecom s poremećajem iz spektra autizma, izrađuje program aktivnost strukturirane brige u obiteljskom okruženju. Strukturirana briga uključuje korištenje znanstveno utemeljenih metoda rehabilitacije. Osim strukturiranih radionica za roditelje i djecu iz spektra autizma na kojima se stječu dodatna znanja, plan je projekta osigurati dvodnevno druženje osoba s autizmom i njihovih obitelji kako bi se izdvojili iz svakodnevne sredine i primijenili neke od metoda preporučenih od strane projektnog tima. Program također obuhvaća i nabavu didaktičkih igračaka i alata, educiranje izvoditelja projekta za provedbu strukturirane brige, te studijsko putovanje voditeljice projekta, izvoditeljice i djelatnika SUZAH-a s ciljem razmjene iskustva i dizanje kvalitete usluge u samom projektu. Kako bi se povećala informiranost javnosti i svijest o poremećajima iz spektra autizma, distribuiraju se promotivni materijali koji sadrže informacije o autizmu, ali i o samom projektu. Putem partnerstva s Centrom za rehabilitaciju Pula, Nova Gradiška i Dugo Selo jačaju se kapaciteti područnog Centra kroz edukaciju i informiranje o autizmu i potrebama roditelja te SUZAH prikuplja podatke o uslugama ili nedostatku istih u području Pule, Nove Gradiške i Dugog Sela te okolice s ciljem budućeg razvoja aktivnosti u tom dijelu RH.

3**„SISAAP (Sport for Increasing Socialization and Abilities of Autistic People)“ - partnerstvo**

Donator i ukupna vrijednost SUZAH-u kao partneru: ERASMUS+/106.000,00 kn

Mjesto provedbe projekta i trajanje: RH, Italija, Španjolska/ 01.01.2020 – 30.06.2022.

Ciljevi i glavni rezultati projekta:

- 1) razviti mrežu koja potiče podizanje svijesti o pozitivnim učincima sporta na osobe poremećajem iz spektra autizma u jačanju socijalne uključenosti i jednakih mogućnosti
- 2) ažurirati znanje o sportu i autizmu poticanjem programa osposobljavanja za sportske, zdravstvene i socijalne radnike koji rade s osobama s poremećajem iz spektra autizma
- 3) promovirati nove mogućnosti i povećanje sudjelovanja osoba s autizmom u sportskim aktivnostima, čime bi se poboljšala kvalitetu njihova života i života njihovih obitelji.

Projekt SISAAP malo je suradničko partnerstvo koje ima za cilj otvaranje rasprave i razmjenu dobrih praksi te podizanje teme na znanstvenu razinu čime bi se ostvario snažniji utjecaj implementacije sporta kao alata na europskoj razini.

4**„Platforma 50+“ - partnerstvo**

Donator i ukupna vrijednost projekta: ESF /3.459.128,79 kn

Udio SUZAH-a kao partnera: 185.466,60 kn

Mjesto provedbe projekta i trajanje: RH/ 28.10.2020 – 27.10.2023.

Partneri: SOIH (nositelj projekta), Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, Savez udruga za autizam Hrvatske, Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatski savez gluhih i nagluhih, Hrvatski savez slijepih, Savez društava multiple skleroze Hrvatske, Savez društava distrofičara Hrvatske, Hrvatski savez udruga invalida rada, Savez civilnih invalida rata Hrvatske, Hrvatski savez gluhoslijepih osoba „Dodir“, Hrvatski savez udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet.

Ciljevi i glavni rezultati projekta:

Projekt se odnosi na 50 članaka UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, koja promiče, štiti i osigurava potpuno i ravnopravno uživanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda OSI. Trogodišnji projekt izravno će doprinijeti realizaciji Operativnog programa učinkovitih ljudskih prava, poput jačanja civilno-javnog partnerstva, pružanja pomoći građanima u prepoznavanju OSI i ostalih dionika kao vrijednih partnera u formuliranju i provedbi politike na svim razinama.

5

„Sport and Autism: from scientific diagnosis to the creation of a European pedagogical model (SACREE)“ - partnerstvo

Donator i ukupna vrijednost projekta: Erasmus+ Sport Europska komisija / 400.000,00 €

Udio SUZAH-a kao partnera: 57.750,00 €

Mjesto provedbe projekta i trajanje: Francuska, Belgija, Italija, Portugal i Hrvatska / 01.06.2022 – 31.05.2025

Partneri: Fédération Sportive des ASPTT (FSASPTT) – Francuska, Inovar Autismo – Portugal, Autism-Europe (AE) – Belgija, SS Romulea –SD aRL - Romulea Autistic Football Club – Italija, Laboratoire C3S Culture, Sport, Santé, Société - Université de Franche-Comté – Francuska

Ciljevi i glavni rezultati projekta:

Sacree ima za cilj bolju integraciju osoba s autizmom u sportske aktivnosti i društvo općenito, osiguravanjem pristupačnosti tjelesnoj aktivnosti, prilagođenoj njihovim potrebama kroz održiva rješenja. Projekt će pridonijeti stvaranju uključivog ekosustava koji se može preslikati posvuda u Europi. Također ima za cilj podići svijest među europskim sportskim klubovima, njihovim osobljem i korisnicima, kao i drugim stručnjacima, istraživačima i uključenim dionicima. Okupljajući aktere iz svijeta autizma, sporta i znanosti, projekt Sacree namjerava sukonstruirati **pedagoški model** utemeljen na dokazima, izgrađen na znanstvenoj komparativnoj studiji i terenskim testovima provedenim u različitim okruženjima i zemljama. Glavni cilj projekta Sacree je doprinijeti prepoznavanju **sporta** kao **alata za integraciju i inkluziju osoba s autizmom** te poticati europsko znanje o sportu i autizmu. Osim povećanja kvalitete života osoba iz spektra autizma i njihovih obitelji, prijatelja i rodbine, projekt Sacree otvorit će nove horizonte dionicima i kreatorima politika Europske Unije u budućim akcijama za promicanje inkluzivnog i raznolikog društva.

6

„Sužavanje prostora za djelovanje i stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva“ - partnerstvo

Donator i ukupna vrijednost projekta: Zaklada Civitates / 100.000,00 €

Udio SUZAH-a kao partnera: 1.000,00 €

Mjesto provedbe projekta i trajanje: Hrvatska / 01.01.2022 – 31.01.2023

Partneri: Centar za mirovne studije (nositelj projekta), Kuća ljudskih prava, Gong, Zelena akcija, Mreža mladih Hrvatske, RODA, Institut za političku ekologiju, Clubture, SUZAH

Ciljevi i glavni rezultati projekta:

Poboljšanje razine javnih sudjelovanje i građanski angažman u Hrvatskoj suprotstavljanjem fenomenu smanjivanja građanskog prostora i doprinos očuvanju i razvoju živog, jakog i otpornog civilnog društva. Koalicija ima za cilj to učiniti izgradnjom kapaciteta, mreža i saveza, podizanjem javne svijesti o pitanjima građanskog prostora i jačanje sudjelovanja u kreiranju politika.

U Zagrebu, 10.02.2023. godine

Predsjednica SUZAH-a

Lidija Penko